

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 577
van **ELISABETH MEULEMAN**
datum: 16 juni 2017

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

'Schaduwonderwijs' in de commerciële en informele sfeer - Maatregelen

De signalen over de forse groei van de buitenschoolse zorg (tutoring, studiecoaching, logopedie enz.) zijn verontrustend. Ze doen vragen rijzen over de effectiviteit van alle zorginspanningen van scholen en de overheid. Het vermoeden rijst dat hierdoor nieuwe sociale ongelijkheden ontstaan, niet alleen omdat de kosten van buitenschoolse hulpverlening voor lage-inkomensgezinnen moeilijk te dragen zijn, maar ook omdat sociaal sterkere gezinnen door middel van dergelijke diensten hun voorsprong proberen te maximaliseren en daardoor de druk op het reguliere onderwijs opvoeren.

Het rapport van Bray aan de Europese Commissie is ook in Vlaanderen niet onopgemerkt voorbijgegaan. Het leidde onder meer tot een debat in het Vlaams Parlement (juni 2011) over het belang en de mogelijke risico's van het fenomeen van 'schaduwonderwijs' in de commerciële en informele sfeer. Ook de Vlaamse Confederatie van Ouderverenigingen (VCOV) sprak haar bezorgdheid uit over de mogelijke nefaste effecten ervan op de kansengelijkheid in het onderwijs.

Professor Ides Nicaise (KULeuven) formuleerde in het verleden vier concrete voorstellen. Graag had ik van de minister vernomen of zij ter zake initiatieven zal nemen.

1. Gaat de minister het ministerie van Onderwijs vragen om een monitoring te voorzien van het gebruik van buitenschoolse remediëring en zorg? Zal de minister hierover de betreffende vraag opnemen in de volgende PISA-toetsen zodat om de drie jaar bij vijftienjarigen het gebruik gemeten wordt? Zal de minister ook stappen zetten om dit te monitoren in het basisonderwijs?
2. Men kan niet verwachten dat de school de volledige verantwoordelijkheid voor elke vorm van zorg en remediëring op zich neemt.

Acht de minister het haalbaar om te voorzien in een wettelijke definitie en in een wettelijke regeling waarbij scholen ten minste moeten instaan voor de preventieve zorg en de 'basisremediëring'? Kan de minister komen tot een haalbare omschrijving over welke meer uitgebreide en gespecialiseerde zorg door externe diensten kan worden verstrekt?

3. In het basisonderwijs is via de maximumfactuur in een strenge regelgeving voorzien voor de gewone studiekosten maar zijn de kosten van remediëring en zorg daarin niet opgenomen.

Acht de minister het nodig om meer in detail te bepalen in hoeverre de gemeenschap de kosten ten laste neemt van gespecialiseerde remediëring en zorg?

4. Onderwijs is een basisrecht dat niet aan een volledig vrije markt kan worden overgelaten.

Acht de minister het haalbaar om de markt voor buitenschoolse diensten beter te reguleren? Zal de minister minimumstandaarden ontwikkelen die voldoen op het vlak van kwaliteit, toegankelijkheid en continuïteit? Zo ja, welke stappen zal de minister ondernemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 577 van 16 juni 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. Een obpwo onderzoek uit 2015 bracht de situatie inzake buitenschoolse hulpverlening uitgebreid in kaart. Het onderzoek wees uit dat 16 tot 18 procent van de leerlingen gebruik maakt van buitenschoolse hulpverlening in de loop van één schooljaar. Dit onderzoek gaf niet enkel informatie over de aard en de omvang van buitenschoolse hulpverlening, maar analyseerde ook de samenhang met factoren op kind-, gezins-, school- en breder maatschappelijk niveau. In PISA 2018 – waarvan de voorbereidingen lopen – zal een vraag worden opgenomen naar het volgen van bijlessen. In het basisonderwijs zijn er momenteel geen lopende surveys die gebruikt kunnen worden voor de monitoring van deze problematiek. Het introduceren van een monitoring impliceert ofwel de identificatie van een bestaande frequente bevraging waarin dergelijke module zou kunnen worden toegevoegd, ofwel de creatie van een nieuwe bijkomende recurrente bevraging. Deze laatste optie is vanwege de problematiek van de overbevraging van scholen niet wenselijk.
2. In het kader van de hervorming leerlingenbegeleiding zullen de taken en rollen van iedere actor, waaronder de school, scherp gesteld worden. Zo zal iedere school een beleid op leerlingenbegeleiding moeten voeren en dit zal ook als erkenningsvoorwaarde opgenomen worden. Het is belangrijk dat scholen in dat beleid een brede basiszorg uitwerken. Die brede basiszorg richt zich naar alle leerlingen en heeft veelal een preventieve functie. Hiernaast worden de kernactiviteiten van de centra voor leerlingenbegeleiding concreet geformuleerd waaronder ook de draaischijffunctie en samenwerking met externe partners.
3. De ten laste neming van therapie en revalidatie is federale materie en valt niet onder de bevoegdheid van de minister van onderwijs. Binnen onderwijs is er, voor de sector van de logopedie, een engagementsverklaring opgesteld die breed onderschreven is door onderwijspartners en de Vlaamse Vereniging voor Logopedisten. Zorg en remediëring is ook sterk gelinkt aan het zorg- en ondersteuningsbeleid dat binnen onderwijs wordt uitgerold. Door het M-decreet en de waarborgregeling is er op het vlak van paramedisch personeel al een ruimere inzet op niveau basisonderwijs.
4. Alle leerlingen hebben recht op kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding en dit is ook wat ik beoog met het nieuwe decreet. De regulatie van buitenschoolse diensten valt echter niet onder mijn bevoegdheid.